

Conferința Națională a cadrelor didactice

Asistind la dezbaterile Conferinței Naționale a cadrelor didactice, mi-am adus aminte că în urmă cu 30—40 de ani, au avut loc multe adunări ale învățătorilor. La unele dintre ele — cele ale „Asociației învățătorilor fără posturi” am luat și eu parte. Erau, pe acea vreme, condiții grele pentru școală și slujitorii ei. Învățătorii, vitregiți de vechile regimuri, cereau legi mai bune pentru școală, cereau dreptul la o viață mai omenească, pentru ei, și dreptul la învățătură pentru cei aproape 4 milioane de analfabeți. Și nu era vorba numai de învățători. Profesorii, aproape toată tagma intelectualilor avea o soartă grea.

Dezbaterile Conferinței Naționale a cadrelor didactice care s-au desfășurat săptămîna trecută, au reflectat realizările obținute în ultimii ani pe tărîmul învățămîntului, au scos în evidență grija deosebită a partidului și statului față de școlile de toate gradele, de formarea temeinică a tineretului pentru viață. Țara noastră se află astăzi în rîndul primelor țări din lume, în ce privește indicele de școlarizare a populației între 7 și 19 ani. Gratuitatea învățămîntului, condițiile materiale asigurate școlilor de toate gradele, elevilor și studenților constituie, de asemenea, realizări cu care puține țări se pot mindri. Numai în primii 3 ani ai cincinalului s-au prevăzut peste 22 miliarde lei din bugetul statului pentru învățămînt, iar în 1969, aceste cheltuieli se vor ridica la peste 8,4 miliarde lei. Reprezentanții celor 200 000 de membri ai corpului didactic, luînd cuvîntul în Conferință, și-au arătat satisfacția pentru prevederile proiectului de Statut al personalului didactic, statut care va deveni lege, consfințind astfel drepturile profund democratice, de care slujitorii școlii se bucură în țara noastră. Au făcut numeroase propuneri în legătură cu modalitățile cele mai eficiente de aplicare a prevederilor Directivelor Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 și a Legii învățămîntului, în vederea perfecționării continue a procesului de educare și formare a tinerei generații. S-au făcut sugestii privind structura și conținutul învățămîntului general de 10 ani, îmbunătățirea învățămîntului de cultură generală, a învățămîntului seral, printr-o mai judicioasă folosire a timpului de studiu, o mai bună organizare a învățămîntului fără frecvență.

Participanții la dezbateri au exprimat, în cuvinte pline de căldură, hotărîrea cadrelor didactice de a face totul pentru a-și duce misiunea la îndeplinire, răspunzînd astfel dragostei pe care partidul și statul, întregul popor o au față de școală și de slujitorii ei. Un vast și un însuflețitor program de lucru este cuprins în cuvîntarea rostită cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În cuvîntul său, secretarul general al Comitetului Central al partidului, după ce a prezen-

SERBAN NEDELICU

(Continuare în pag. a 2-a)



CRONICA UNUI GREIER

ZĂPADA

Zăpadă!

Zăpada e parcă un miracol alb, imens. Și uneori înalt. Foarte înalt. Nămeți. Iarna românească a anului 1954 ar putea fi o dovadă. Zăpada cade peste noapte, cade în miez de zi, pe cîmp, în oraș, pe copaci, în ochi, pe buze, în vis, cade peste toate vrajstele lumii. Vijelle, săniți, clopoței. Totdeauna, iarna îmi aduce aminte versurile celebre ale lui Esenin: „Ah! Voi săniți, săniți, și voi cai, voi cai”. Străzi, șosele, oameni sub zăpadă. Bucurii. Tristeți.

În România, precum se știe, nu se știe de un an fără de zăpadă. O clipă, o zi, o sută de zile, văzduhul învolburat toarnă acest splendid zahăr alb, de un alb imaculat, care, în copilărie, îmi producea un fel de ciudă că zăpada nu este zahăr adevărat, că în defintiv zăpada aceasta nu e dulce.

Așadar, zăpada n-a fost și

nici nu este un fel de zahăr și în consecință nu poate fi nici dulce. O amărăciune? Poate! Un miraj al zahărului care nu mă întâmpina cu bunăvoință? Poate. Amarul de care începusem să sufăr mi-a fost risipit de tata, de o anume înțelepciune populară care pe semne nu venea de la el, venea de la Decebal, ori de la Bădica Traian, sau poate mai dedemult că, de fapt, într-un alt fel zăpada e chiar mai dulce decît zahărul...

Zăpada, spuneau bătrînii, e un semn bun, un semn de belșug. Deci, într-adevăr, zăpada e mai dulce decît zahărul! De atunci, umblînd prin lume, am tot cotrobăit prin catastrofele vremii, cu ochii, cu mintea, cu urechile să aflu atîtea înțelese și mai ales atîtea neînțelese încă. Zăpada e albă ca un gînd curat, ca aripile porumbelului păcii, ca o lacrimă de bucurie.

Pe zăpadă se scriu visuri, visurile iubirii. Pe zăpadă se tîlmăcesc speranțele. Pe zăpada albă, albă, înfiorătoare de albă, au fost caligrafiate cu cerneala roșie a inimii braviilor ceteriști, la 16 februarie 1933, lozincile lumii noi: „Vrem pline!”, „Vrem dreptate!”, „Trăiască Libertatea!”.

Am văzut multe, am dat de fioruri vaste, dar un fior adînc și plin ca acela, pe care mi-l dă gîndul că sub pătura albă și caldă cîntă firele de iarbă, ale lui Walt Whitman și grîul lui V. Alecsandri, într-o armonie de milenii, nu găsesc altul în puritatea lui aproape cosmică.

Iarba. Iarba mătăsoasă, plină în dimineți de argintul primăverii veșnice.

Grîul! Grîul care, parcă dintr-un capriciu al spiritului de afirmare, înfrățește fmiit, se înalță pînă la cer să ne dea acel spic cu o mie de boabe cît vabia.

Zăpadă!

ION BANUȚĂ

BIBLIOTECA COMUNALĂ — INSTITUȚIE DE CULTURĂ A ÎNTREGII COMUNE, de Gh. Popescu, inspector general în Direcția bibliotecii din C.S.C.A. (pag. a 2-a).

AFIȘ ELECTORAL LA NEGREȘTI, de Petru Vintilă (pag. a 3-a).

PERSPECTIVELE SPORTULUI SĂTESC — interviu cu tov. Al. Mureșan, adjunct al șefului secției sport din C.C. al U.T.C. (pag. a 4-a)

SENSUL SCHIMBĂRILOR, reportaj de V. Toso, (pag. a 5-a).

În
acest
număr:

BIBLIOTECA COMUNALĂ — instituție de cultură a întregii comune

În ultimii 15 ani, datorită măsurilor luate de statul nostru, ca urmare a grijii permanente pe care partidul o acordă ridicării nivelului de cultură generală al maselor, în țara noastră s-a dezvoltat și o rețea de biblioteci publice apreciată, în comparație cu cea a altor țări din lume, ca fiind una dintre cele mai complete. Dispunem, în prezent, în fiecare comună, de serviciile unui bibliotecar de profesie, salariat, realizare pe care puține țări pot declara că au înregistrat-o.

Concomitent cu dezvoltarea rețelei de biblioteci publice li s-a asigurat acestora și o bază materială corespunzătoare. Dacă avem în vedere, de pildă, numărul volumelor pe care bibliotecile noastre publice le pun la dispoziția populației, putem trage concluzia că sub acest aspect România se numără printre primele țări. Un singur exemplu în acest sens credem că este edificator. Astfel, în timp ce în R.F. a Germaniei se tinde ca, în perspectivă, bibliotecile publice să ajungă să dispună de un volum pentru fiecare locuitor, la noi, fiecărui locuitor îi revin, din colecțiile constituite deja în bibliotecile publice, circa 3 volume-cărți.

Prin cuprinderea tuturor comunelor cu biblioteci comunale însă, precum și prin înzestrarea acestora cu un număr mare de volume, scopurile pentru care au fost create aceste instituții de cultură încă nu au fost atinse în întregime.

Dacă avem în vedere că, prin simplificarea rețelei de biblioteci publice la sate, biblioteca comunală a devenit unica bibliotecă publică a comunei, înseamnă că aceasta a devenit, în același timp, o instituție de cultură cu sarcini și responsabilități pentru organizarea lecturii populației din toate satele, ce împreună alcătuiesc comuna. Deși este de neconceput satisfacerea cerințelor de lectură ale satelor aparținătoare, fără a se crea, efectiv, în fiecare din acestea câte o filială a bibliotecii comunale, în marea majoritate a județelor, neorganizându-se filiale în mod corespunzător, de serviciile bibliotecii comunale beneficiază, practic, numai satul în care își are sediul biblioteca comunală, situa-

ție pe care o considerăm complet anormală.

În multe cazuri bibliotecile comunale nu pot acționa din plin, datorită conținutului colecțiilor de care dispun. Nu se ține seama de faptul că biblioteca comunală se adresează unei populații diferită ca preocupări, grad de cultură și interese de lectură; se pierde din vedere, că această bibliotecă nu este concepută ca un depozit, în care se strâng publicații (cărți și periodice), pentru a satisface doar niște curiozități individuale, ci ca o instituție cu un rol social foarte bine definit în viața colectivă a satului. În sfârșit, nu toți bibliotecarii înțeleg că, astăzi, biblioteca comunală, prin fondul ei de carte, trebuie să facă față cititorului pentru care lectura a devenit o necesitate și care îi solicită sprijinul în ridicarea continuă a nivelului său profesional și cultural. Există o slabă preocupare pentru asigurarea literaturii de specialitate necesară intelectualilor și specialiștilor de pe raza comunei, acțiune care, în cazul bibliotecii comunale, trebuie să se realizeze, de regulă, prin folosirea imprumutului inter-bibliotecar.

Relațiile formale pe care unii dintre bibliotecari le mai stabilesc între bibliotecă și cititor, se datoresc, în mare parte și lipsei de organizare a colecțiilor și de reflectare a lor în ceea ce noi numim cataloage. Organizarea colecțiilor bibliotecilor comunale, în scopul unei maxime folo-

sințe a lor, reflectarea fondului de carte în cataloage, ale căror criterii de întocmire să fie subordonate ideii de a face cât mai utile serviciile bibliotecii pe raza întregii comune, sînt sarcini de o stringentă actualitate și importanță.

Biblioteca comunală își justifică rațiunea de a fi ca instituție de cultură a satului numai în măsura în care ea își îndeplinește scopurile pentru care a fost creată. De aceea atragerii populației la lectură, organizării și îndrumării lecturii populației — înțelegînd prin aceasta nu „dădăceala” cititorilor, — trebuie să le subordonăm atît procesul de completare cit și cel de organizare a colecției, într-un cuvînt, toată activitatea pe care este chemat s-o desfășoare bibliotecarul comunal. Neajunsuri se manifestă și în această direcție. Nu se acționează întotdeauna pe linia largirii sferei de cuprindere a populației satelor la lecturi, organizat și colaborat cu alți factori, se întreprind acțiuni de „campanie”, se are în vedere, cu totul nejustificat, numai satul în care funcționează biblioteca comunală.

Este neîndoios faptul că biblioteca publică a comunei nu-și va lărgi sfera de cuprindere a populației (sarcina ei majoră), atîta timp cît activitatea acesteia are în vedere, practic, numai satul-reședință de comună. Nu este un secret pentru nimeni, că indicile anuale de cuprindere a populației la lectură

(25-30 la sută) este realizat la sate, în foarte multe cazuri, numai pe seama locuitorilor din satul în care își are sediul biblioteca comunală.

Dacă noțiunea de bibliotecă comunală cuprinde ideea de bibliotecă publică cu sarcini egale pentru toate satele componente, sînt de presupus responsabilități similare și din partea bibliotecarului comunal, în a cărui retribuție materială a fost inclusă, desigur, și deservirea populației prin filiale. În cazul în care numărul satelor aparținătoare este mic (2-3), părerea noastră este, că bibliotecarul comunal poate, în cadrul celor 48 de ore săptămînale de muncă, pe baza unui program stabil de activitate, deservi direct filialele respective. Fără îndoială că, în situația unor comune cu mai multe sate, sau atunci cînd satele sînt risipite la mari distanțe față de cel în care își are sediul biblioteca comunală, sau, în sfârșit, atunci cînd satul de centru — datorită numărului mare de locuitori — îi solicită bibliotecarului o activitate zilnică, permanentă, problema deservirii filialelor nu poate fi rezolvată decît cu sprijinul bibliotecarilor obștești.

Ne găsim în plină campanie electorală. În anul acesta aniversăm 25 de ani de la eliberarea țării noastre de sub jugul fascist, evenimente care solicită, din plin, activitatea bibliotecilor publice, ale căror colecții reliefează realizările poporului român obținute într-un sfert de veac, sub conducerea înțeleaptă a partidului nostru, realizări care se impun a fi popularizate, mai mult ca oricînd, în rîndul milioanei de cititori, care frecventează aceste biblioteci.

GH. POPESCU

Inspector general în Direcția bibliotecii din C.S.C.A.



„La țîrg”.

Ulei pe pînză de
**GH. VASILESCU
POPA**

(Urmare din pag. 1)

tat realizările școlii românești, a arătat că s-au manifestat lipsuri în modul cum au fost aplicate Directivele Plenarei din aprilie 1968 a Comitetului Central și prevederile Legii învățămîntului, care constituie un cadru corespunzător, o orientare clară a acțiunii de perfecționare și modernizare a învățămîntului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus printre altele: „...Ministerul învățămîntului trebuie să țină seama în mai mare măsură de opinia și experiența miilor de cadre didactice dornice să-și aducă contribuția la progresul școlii noastre. Ministerul trebuie să atragă în mai mare măsură colectivele diferitelor instituții de învățămînt, organele de resort locale, în acțiunea de îmbunătățire a structurii și conținutului procesului de învățămînt.”

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE

După ce a subliniat măsurile ce trebuie luate pentru trecerea la învățămîntul obligatoriu de 10 ani, pentru îmbunătățirea continuă a învățămîntului profesional etc., secretarul general al C.C. al P.C.R. a vorbit despre necesitatea îmbunătățirii muncii în vederea educației comuniste a tineretului.

„A crește noile generații în spiritul comunismului înseamnă, pe de o parte, a le ajuta să se ridice la nivelul cunoașterii științifice proprii acestei jumătăți de secol, să-și însușească chintesența științelor moderne fără de care nu poate fi conceput astăzi progresul societății, să

devină specialiști de înaltă competență și, pe de altă parte, să asimileze o vastă cultură generală, umanistă, să-și însușească concepția materialist-dialectică care le dă o reprezentare clară asupra rosturilor lor în societate, îi ajută să înțeleagă perspectivele și sensul dezvoltării istorice, imperatiivele majore ale vremurilor noastre. Numai imbinînd armonios aceste laturi fundamentale, inseparabile, ale educației, cristalizînd astfel personalitatea elevilor și studenților, vom putea forma cu adevărat un tineret în stare să ducă mai departe făclia progresului, să continue cu succes marea operă de

JUDEȚUL SIBIU

FESTIVALUL FILMULUI LA SATE

Actuala ediție a Festivalului filmului la sate a angajat Oficiul Cinematografic al județului Sibiu într-o activitate susținută, meritorie, concretizată în bune rezultate obținute în cadrul primei etape.

În răstimpul a numai patru săptămîni, 101 455 spectatori au vizionat, în condiții dintre cele mai bune, filme artistice românești și străine, de certă valoare, care au imprimat festivalului noutate, ritmicitate, diversitate, cadru informațional pe măsura exigențelor spectatorului rural modern.

Pentru o mai bună cunoaștere și prețuire a școlii cinematografice românești, oficiul județean de difuzare, în colaborare cu așezămintele culturale din Buia, Șelca Mare, Hoghilag, Vâlchid, Marpod, Hosman, Dealul Frumos, a organizat „Săptămîna filmului românesc”, acțiune care a atras un numeros public spectator. Concursurile „Cine știe ciștiță”, organizate la filmele românești: Cu toată viteza (satul Dupuș) și Vin cicliștii (comuna Marpod), ca și recenziile, la 6 din filmele autohtone, au întregit aria preocupărilor pentru înțelegerea, cunoașterea și prețuirea calităților artei cineaștii naționale, pentru formarea și cultivarea spiritului critic al spectatorului.

Cele 14 filme pentru copii și tineret, vizionate de aproape 7 000 de spectatori, au completat peisajul manifestării. „Săptămîna filmului pentru tineret”, care a avut loc în localitățile Altina, Brădeni, Mihăileni, Așel, Dupuș, Alma, Mălăncrav, constituie, de asemenea, o realizare demnă de reținut. Și poate nu ar fi lipsit de interes ca asemenea „săptămîni”, cu pondere educativă pentru tineret, să fie organizate cît mai des, în colaborare cu organizațiile de tineret și pionieri din satele noastre.

Menționăm însă, ca un aspect negativ, absența în festival (ca de altfel în mod obișnuit la sat), a jurnalului de actualități pe bandă îngustă de 16 mm. Toate filmele din festival au fost însoțite de filme documentare (și ele valoroase și utile), dar care nu pot suplini jurnalul de actualități.

GEORGE STOICESCU

construire a socialismului și comunismului în România”.

Un loc important ocupă în programele de învățămînt istoria, literatura și artele care au menirea de a dezvolta cultura generală a tinerilor.

„...Aceste catedre trebuie să fie tribune de luptă pentru o poziție înaintată în cultură și artă, pentru combaterea concepțiilor idealiste, retrograde, care pot avea repercursiuni negative asupra conștiinței și gândirii tineretului”.

Conferința Națională a corpului didactic constituie o înaltă școală pentru toți oamenii școlii, un îndemn la muncă neobosită pentru educarea și formarea unor generații culte, bine pregătite, în stare să ducă mai departe steagul socialismului biruitor, al înfloririi continue a patriei.

Nu ne îndoim că profesorii și învățătorii de la orașe și sate vor face tot ce le va sta în puteri, pentru a-și duce la îndeplinire nobila lor misiune de ingineri ai sufletelor.

Cetățeni și cetățene!

Votînd candidații Frontului Unității Socialiste, votați pentru propășirea agriculturii noastre socialiste, pentru înflorirea satelor patriei!

UN OM ȘI TREI IMAGINI

Combinatul de celuloză și hîrtie din Călărași. O zi obișnuită de muncă. Utilaje și agregate moderne, minuite de muncitori cu înaltă calificare, funcționează cu randament ridicat. E o cheazășie că unitatea va atinge într-un termen cît mai scurt parametrii proiectați, îndeplinind importante sarcini pe anul 1969: producerea a 36 000 tone celuloză, a 60 000 tone hîrtie și a 4 000 tone de alte produse.

Secția „Celuloză”. În mijlocul muncitorilor, prezentă activă, maestrul Emanoil Medeșan. Îl urmăresc cum trece de la un agregat la altul. Supraveghează atent cum funcționează mașina, schimbă citeva vorbe cu cel ce-o minuieste, dă sfaturi prețioase, apoi trece mai departe.

Pe nesimțite amintirea înlocuiește acest tablou cu un altul, petrecut în luna august a anului 1968...

...Schimbul se încheiase. Emanoil Medeșan își pusese hainele de stradă și se îndrepta spre ieșire. Tocmai atunci a început să sune sirena de alarmă. Avertizarea era clară: clor în atmosferă. Maistrul nu a stat mult pe gînduri. S-a repezit spre punctul de control. A luat de aici două măști cu oxigen și s-a îndreptat în fugă spre locul avariei.

Sînt situații în viață cînd prin curaj și abnegație pot fi evitate accidente iscate din cauze neprevăzute. Un astfel de caz a fost și cel ivit fulgerător o dată cu descărcarea unei cisterne de clor, al cărui ventil se defectase. Orice secundă era prețioasă. Și prin curajul său, Emanoil Medeșan, secretarul de partid al secției „Celuloză”, a reușit să facă față situației. S-a apropiat ca o vijelie de lăcătușul mecanic Dumitru Negulescu. L-a ajutat să-și pună masca de oxigen. Apoi și-a pus-o și el. Și împreună s-au urcat pe cisternă. La o distanță ce-i pune în afară de pericol, zeci de oameni îi urmăreau plini de emoție pe acești doi teme-

rari ce căutau să stăvilească țîșnirea gazului.

Secundele păreau ore. Pe un fond verzui se profilau două siluete. Sub cizme călcău o zăpadă albă care frigea — zăpada de clor. Deodată șuierătura a încetat. Defecțiunea fusese remediată? Încă nu. Dar maestrul Medeșan găsisese o soluție unică. Cu corpul său acoperise gura ventilului, spre a-l da posibilitatea mecanicului lăcătuș Dumitru Negulescu să-l fixeze. După citeva minute grele de încordare, operația fu încununată de succes.

...Și iată, amintirea înlocuiește aceste imagini cu altele, petrecute cinci luni mai tîrziu...

...Peste 2 000 de salariați atît de la Combinatul de celuloză și hîrtie, cît și din alte întreprinderi și instituții din municipiul Călărași, precum și membri ai C.A.P.-ului din comuna Stefan Vodă, participă la o entuziastă adunare, în care va fi desemnat candidatul Frontului Unității Socialiste din circumscripția electorală nr. 2 a județului Ialomița, în alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională.

Ropote de aplauze însoțesc propunerea făcută de tovarășul Radu Sinișteanu, prim secretar al Comitetului municipal de partid Călărași, ca maestrul Emanoil Medeșan să fie desemnat candidat al Frontului Unității Socialiste pentru alegerile în Marea Adunare Națională.

Imaginile au dispărut. În fața mea s-a oprit maestrul Emanoil Medeșan. Arată zîmbind spre carnetul de reporter. Cîteva file vor fi din nou îmbogățite, cu realizările obținute de secția „Celuloză” în prima lună a anului 1969. Iar fiecare lună ce va urma, va fi consfințită — sistem convinși — prin noi și noi succese.

EMIL GONCIU

De cite ori am călătorit în Maramureș, mi-am exprimat dorința să revăd Negreștii. L-am descoperit atunci cînd el era încă un sat de o frumusețe aspră, oșenească, dar un sat simplu și aparent fără ambiții edilitare, un sat care părea că nu-și exprima velleitatea de a deveni cîndva oraș. Astăzi acest lucru s-a realizat, Negreștii oferind, la fel ca și alte localități rurale din țara noastră, un exemplu viu, plin de farmec și originalitate, privitor la modalitățile de trecere de la rural la citadin.

Construcțiile blocurilor de locuințe, electrificarea localității, introducerea aducțiunii de apă potabilă, asfaltarea trotuarelor și modernizarea străzilor, apariția unei rețele comerciale diversificate și continua extindere, construcția pieții unde se ține faimosul tîrg săptămînal, amenajarea de spații verzi, conferă tînrului oraș o imagine pe care n-o avea în trecut. Dar dacă ar fi numai asta de văzut la Negrești, practic el n-ar ieși din vîrsta rurală a vieții sale. Nota caracteristică unui oraș și cu atît mai mult a unui oraș socialist n-o dă în primul rînd imaginea sa de carte poștală ilustrată, ci viața economică și culturală activă ce pulsează în el. Întreprinderea de mecanizare a agriculturii era pînă deunăzi singura prezentă industrială novatoare în acest oraș și desigur, aceasta era încă prea puțîn pentru accepția ce-o dăm în mod obișnuit orașelor. Și iată că de curînd, la marginea Negreștilor s-a înălțat, integrîndu-se îndrăzneț în peisajul oșenesc tradițional, silueta de uriaș transatlantic terestru, a fabricii care prelucrează fibre de in și cinepă. Ea a intrat în producție abia de cîteva săptămîni și în trimestrul 2 al anului 1970 va atinge parametrii proiectați, 6 500 tone fibre prelucrate cu un efectiv de 600 muncitori și tehnicieni. Am vizitat fabrica, avînd (trebuie să mărturisesc acest lucru) un ușor sentiment că nu voi a-

vea nimic spectaculos de văzut. Mă întrebam — și, bineînțeles, asta era o prejudecată — ce putea fi spectaculos într-o hală unde materia primă este fuiorul de in și de cinepă? Și iată că pe neașteptate inima mea de reporter cu nostalgia lucrurilor senzaționale a fost solicitată să accepte că universul textil poate oferi o profundă sursă de inspirație. Fabrica de la Negrești este cea mai modernă din țară în acest sector al industriei ușoare și, privind animația oamenilor și agregatelor, mi-am amintit că pe aceste meleaguri înul și cinepa sînt cunoscute de cel puțin două milenii și că pe Columna Traiană dacii bărboși sînt înfățișați în straie aspre, țesute din in și cinepă. Nimic nu era mai potrivit pentru Negrești ca o fabrică profilată pe folosirea acestei tradiționale și atît de îndelung ignorate materii prime. Merită să vezi în hala fabricii, mare de două hectare, frumoasa tinerețe oșenească lucrînd cu o excelență pricepere la cele mai moderne mașini imaginare vreodată în industria textilă. Laborante, filatoare și țesătoare cu mîini harnice și delicate constituie aici de fapt prima generație de muncitori industriali ai orașului Negrești. Dar în același timp, acești adolescenți oferă în contemporaneitate și exepul concret al noii dinamici socialiste, îndreptarea tinerelor generații spre profesii de o mare modernitate și fără precedent în acest străvechi și superb colț de țară. Tot ceea ce am descoperit nou în Negrești, cele menționate mai sus, ca și liceul unde învață peste o mie de elevi, mi-au dat sentimentul că văd aievea un afiș electoral încărcat nu de promisiuni vagi și neîmplinite, ca odinioară, ci de lucruri și realități concrete, pline de energie, atît de caracteristice miilor de așezări din patria noastră.

PETRU VINTILA

● Volumul producției industriale este cu peste 40 la sută mai mare decît în 1965.

● Ritmul mediu anual de creștere a producției a fost de peste 12 la sută, față de 10.7 la sută cît prevedea planul cincinal.

● Întreaga producție industrială a anului 1968 se obține astăzi în 24 de zile.

● În trei ani ai cincinalului s-au investit în economie din fondurile centralizate ale statului peste 155 miliarde lei, sumă care depășește totalitatea fondurilor investite în întreaga perioadă 1950—1960.

FII ȚĂRII

Voi, fiii dragi ai țării, aleși în marea vreme Prin care-și trece țara profilul ei curat; În aura-implinirii vi se cuvin poeme Și cîntece cu timbrul pe epocă gravat.

De-aceea se cuvine ca-n cîntecele mele Despre grădini de aur cu fructe dulci și mari Cu-ncredere deplină să fiți și voi în ele Căci patriei îi sînteți rapsozi și grădinari!

IOAN MEIȚOIU

În cinstea alegerilor

Prima lună a acestui an s-a încheiat, și rezultatele obținute în producție sînt din cele mai frumoase. Ele dovedesc, odată mai mult, entuziasmul cu care toți oamenii muncii de la orașe și sate muncesc pentru traducerea în fapte a obiectivelor propuse.

PE BISTRIȚA ȘI TROTUȘ

În județul Bacău, producția suplimentară realizată în ianuarie se ridică la valoarea de 11,5 milioane lei. Ca să ne dăm mai lesne seama de însemnătatea acestui succes, menționăm că față de perioada corespunzătoare a anului trecut, întreprinderile industriale ale județului au realizat în plus un volum de producție de peste 37 milioane lei. Cînte realizatorilor.

EVENIMENT PE LOTRU

Pe șantierul hidrocentralei de pe Lotru, evenimentul săptămîinii a fost străpungerea primului tronson al galeriei forțate. Prin îndrăzneala ei tehnică, lucrarea este remarcabilă și se înscrie printre cele mai mari din lume de acest gen. O splendidă victorie românească.

CUVÎNTUL CELOR DE LA INDUSTRIA UȘOARA

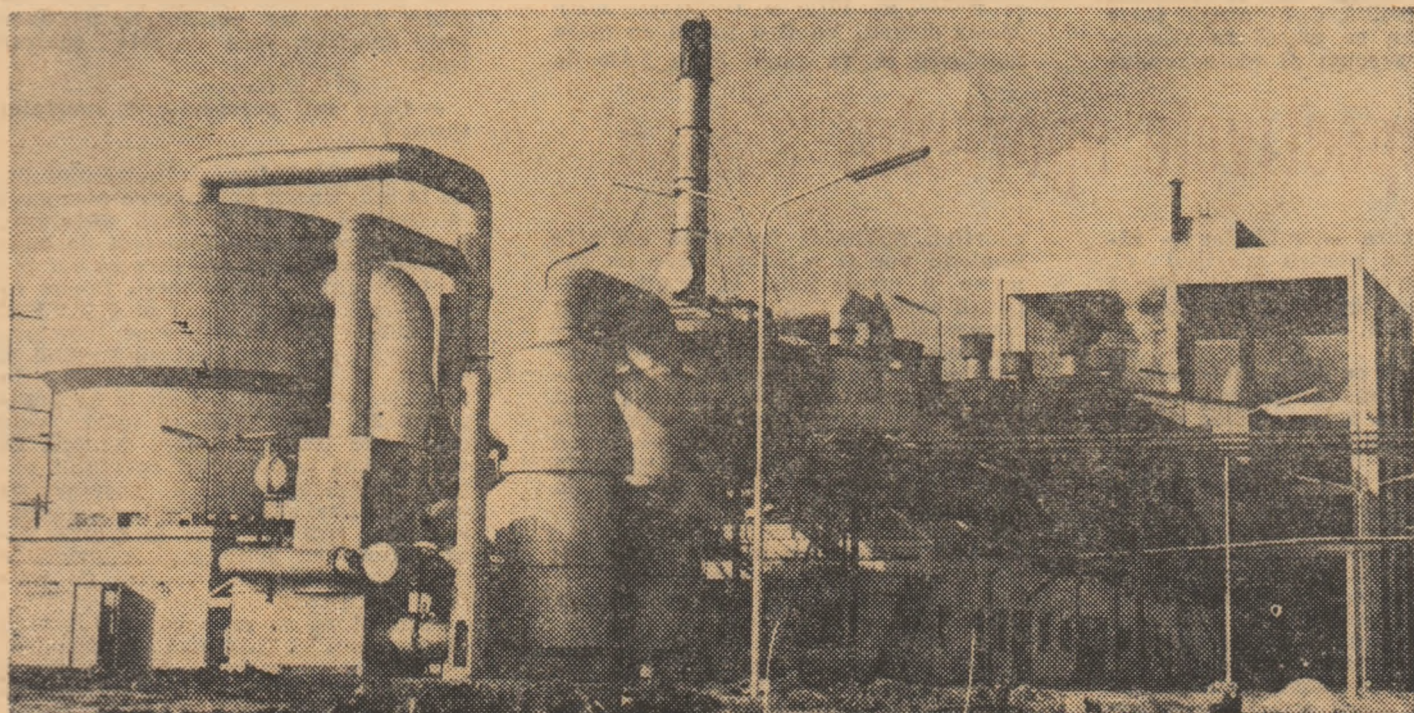
52 de milioane lei au înscris întreprinderile industriei ușoare la capitolul produse peste plan pe luna ianuarie. Pe sortimente și cantități aceasta înseamnă: 132 000 metri pătrați țesături de bumbac, lînă și mătase, 25 000 bucăți tricotațe, 9 000 perechi de ciorapi, 38 000 perechi de încălțăminte, confecții în valoare de peste 6 milioane de lei etc.

MII ȘI MILIOANE

Anul se anunță bogat și în agricultură, nu numai prin abundența de zăpadă căzută ci și prin cantitățile de îngrășăminte administrate pe ogoare. Pînă în zilele trecute s-au folosit aproape 150 000 tone îngrășăminte chimice și peste 2 milioane tone îngrășăminte naturale. În acest an, pe ogoarele țării se vor administra în total 658 000 tone îngrășăminte chimice, substanță activă, mai mult cu peste 100 000 tone decît în cursul anului trecut.

MERU SPRE VIITOR

Se cheamă „Timpuri noi”, uzina din Capitală care produce motoare Diesel și compresoare. Bilanțul colectivului pe luna ianuarie, 40 de motoare și 50 de compresoare livrate. Comparafie cu aceeași perioadă din anul trecut, spor sută la sută, adică dublu. Victoriile ne cheamă mereu.



Combinatul de îngrășăminte chimice — Năvodari

KRİLOV

La 15 februarie se împlinesc 200 de ani de când s-a născut — la Moscova, într-o familie modestă — cel ce avea să devină părintele și clasicul în viața al fabulei ruse și unul dintre cei mai de seamă fabuliști ai lumii de la Esop încolo — Ivan Andreevici Krilov. Părinții săi, deși oameni nevoiași și prea puțin instruiți, reușiră să-i asigure micului Ivan măcar posibilitatea de a învăța carte. Fiind nevoit încă din copilărie să-și câștige existența, Krilov n-a avut totuși puțința să studieze sistematic, în școli. Cu afit mai surprinzătoare sînt multiplele lui cunoștințe din cele mai felurite domenii care se vădesc în opera sa. Pe acestea viitorul fabulist le-a câștigat din masivele-i lecturi ca și din lungile-i peregrinări de-a lungul și de-a latul Rusiei.

Krilov își începe activitatea literară de la 16 ani — cu vodevilul Ghicitoarea în cafea — și o continuă mai bine de jumătate de veac. Alte câteva piese (Poznași, O familie turbată etc.), jurnalistica și critica literară jalonează o activitate care nu și-a găsit încă drumul. Abia la aproape 40 de ani — în 1806 — succesul obținut cu trei prelucrări după La Fontaine îl hotărăște pe Krilov să se dedice în exclusivitate fabulelor.

Cele peste 200 de fabule cu care el a îmbogățit tezaurul literaturii ruse și universale l-au consacrat și pe plan mondial. Krilov fiind primul scriitor rus care a găsit o audiență mondială. (Ultima și cea mai perfectă tălmăcire în limba română a lui Krilov o datorăm lui Tudor Arghezi.) Trăfînd de multe ori teme eterne — folosite de Esop ca și de La Fontaine — el le-a reinnoit într-o factură originală și foarte personală. Numeroasele aluzii mușcatoare la oamenii și evenimentele epocii, la nedreptățile sociale și abuzurile ocîrmuirii, folosirea cu o neîntrecută măiestrie a limbii, proverbelor și zicătorilor populare sînt explicații ale popularității imense pe care le-au atins fabulele celui care, după cum îl caracteriza Gogol, „reunește în el pe cel și înțeleptul“.

REGIONALISME

În dicționarul limbii române moderne, regionalism este considerat cuvîntul folosit numai într-o anumită regiune. Deseori regionalismele au un corespondent cu același înțeles în limba literară. Astfel zăpadă apare cu variantele regionale nea (acesta intrat și el în limba literară), și omăt; porumb are drept corespondenți regionalismele păpușoi și cucuruz; piine cunoaște varianta pită etc. Multe dintre ele au pătruns în operele literare ale scriitorilor noștri ajungînd astfel să fie cunoscute de toți vorbitorii limbii române. Pe de altă parte există numeroase regionalisme care, neavînd un corespondent în limba literară, sînt mai puțin cunoscute în afara regiunii de unde ele provin: resteu, obadă, otic. După cum sînt de remarcate, e drept, cu mai puțină frecvență, cazurile unor cuvinte regionale cu totul necunoscute vorbitorilor limbii literare. Printre acestea: bîrsă, sovîrî, fâchiușă, nemșior.

Foarte interesantă este situația unor cuvinte din limba literară care capătă sensuri regionale deosebite de cele de la care au pornit. Astfel în limba literară cuvîntul pătură înseamnă „învelitoare de lină“, pentru care în unele zone ale țării se folosește cuvîntul țol. Totodată cuvîntul pătură apare în aceste regiuni însă cu un alt sens, acela de „foaie de aluat“ sau chiar „supă făcută cu tăiței din aceeași foale“. Datorită mării lor expresivități regionalismele joacă un rol important în operele scriitorilor, luînd deseori locul termenului literar corespunzător care, din pricina circulației, s-a banalizat. Vom întîlni așadar regionalismele mălin sau iorgovan preferate literarului Iliac, așa cum scăluș e folosit în loc de lăcustă. Exemplele s-ar putea înmulți la nesfîrșit dar esențial este că între limba literară și regionalismele există un raport viu, un permanent schimb de cuvinte, care, printre altele, asigură frumusețea și noutatea perpetuă a limbii noastre.

A. MORARU

Cocoșul și mărgăritarul

KRİLOV
tălmăcit
de ARGHEZI

Tot scormonind cocoșu-n bălegar
A dat de un mărgăritar.
Și s-a gîndit cu creasta și din partea cozii:
„Ce vād în el, de-l caută nerozii.
„S-a întrebāt: să fie de folos
„Pentru cuvîntul numai că-i frumos?
„Și că de aceea are trecere și preț?
„Un bob de orz, urit și lungăreț,
„Nu licăre pe nici o latură,
„Dar îl mănînci și satură“.

Cocoș la minte e și omul prost:
Ce nu pricepe el, nu are rost.

SPORT

În legătură cu unele probleme ale sportului sătesc ne-am adresat tovarășului ALEXANDRU MUREȘAN, ADJUNCT AL ȘEFULUI SECȚIEI SPORT A C.C. AL U.T.C.

— Care este, după părerea dv, poziția pe care o ocupă sportul sătesc în contextul mișcării noastre sportive?

— Sportul sătesc este problema majoră a sportului de masă din țara noastră, întrucît ponderea populației ei este rurală. În plus trebuie ținut seama de mutațiile intervenite pe plan social. Comunele reprezintă în actuala organizare administrativă unități pu-ternice. Apoi — am auzit spunîndu-se de multe ori că sătenii prin însăși natura muncii lor fac mișcare în aer liber și că n-ar mai avea nevoie de sport — satul nu mai e exclusiv al agricultorilor. Există un mare număr de elevi, de salariați a diferite întreprinderi și instituții și toți aceștia trebuie angrenați în viața sportivă a comunei și nu în afara ei.

— Începînd de anul trecut la sate mișcarea sportivă a trecut sub direcția organizare și îndrumare a organizațiilor U.T.C. Care sînt avantajele actualului sistem?

— Foarte mulți ani — ab egida fostei U.C.F.S. — în sportul sătesc nu s-a făcut prea mult nici ceea ce privește baza materială, nici pentru alcătuirea și stimularea unor echipe puternice care să participe cu succes la sportul de performanță. Ce asta?

O perioadă foarte lungă toate fondurile asociațiilor sătești plecau din comună fiind concentrate la fostele raioane pentru sportivii de performanță.

Actualele asociații sportive comunale se deosebesc radical de cele vechi. Ele nu mai reprezintă niște unități ale unei organizații pe țară (U.C.F.S.) ci niște organisme proprii ale comunei, coordonate direct de comitetele U.T.C. comunale cu sprijinul consiliilor populare, C.C. al U.T.C. dorește să se creze în însăși organizațiile de tineret o atmosferă sportivă. Tineretul este cel care practică și cel care organizează activitatea sportivă. Concentrînd toate forțele sportive ce există în respectiva comună precum și toate fondu-

— În legătură cu baza materială, o problemă destul de „gingașă“ în multe comune este cea a terenurilor pentru practicarea sportului.

— Într-adevăr unele comune nu beneficiau nici măcar de o bază sportivă simplă (teren de volei sau de handbal). Anul trecut s-a lansat între organizațiile U.T.C. o întrecere pentru comuna cu cea mai bună bază sportivă pe județe. Astfel s-a amenajat prin munca voluntară a tineretului o seamă de terenuri pentru volei, fotbal, atletism etc. Comune bine dotate acum din acest punct de vedere se găsesc în special în județele Argeș (care a și inițiat întrecerea) Galați, Timiș, Tg. Mureș, Satu Mare etc.

— Ați apreciat ca pozitiv noul sistem de organizare al sportului sătesc. Dar rezultatele sale sînt pe măsura posibilităților?

— E un început bun, dar încă departe de ceea ce ar trebui să fie. Nu peste tot se acționează cu hotărîre la impulsivitatea sportului. Or, important este ca organizațiile de U.T.C. să vadă în sport și un mijloc de mobi-

CARTE

ALMANAHUL LITERAR 1969

Mult așteptat de cititori, Almanahul literar 1969 se găsește acum în librării, în toate chioșcurile de pe cuprînsul țării. El merită pe drept cuvînt atenția tuturor celor interesați să cunoască aspecte multiple din istoria literară trecută și prezentă a literelor românești.

Răsfoind bogatul Almanah literar de aproape 400 de pagini, vom avea surpriza să descoperim texte inedite aparținînd unor mari figuri ale literaturii române moderne: Tudor Arghezi, Ion Barbu, Lucian Blaga, Ion Vinea...

În alț loc, cititorul de azi al Jurnalelor scoase în ultimii ani de Eugen Ionescu, va putea să citească fraze la fel de interesante poate ale tinărului Eugen Ionescu din primul său Jurnal publicat în caietul de literatură Meridian, care apărea în 1934 la Craiova.

Din paginile unor vibrante însemnări de călătorie din Franța semnate de Victor Törnyöpol, vom lua cunoștință cu câteva patetice secvențe din viața lui Jean Cocteau, prințul multilateral al modernismului francez, superbul minutor al celor nouă arte, cum el însuși o spunea.

Este știut că într-un Almanah cititorul caută de asemenea partea anecdotică, umorul. E adevărat, Almanahul nu abundă în asemenea texte, dar ar fi neadevărat să spunem că acestea lipsesc. O serie de savuroase și necunoscute pînă acum anecdote din viața marilor scriitori români și străini pot fi gustate pe mai multe pagini; schițe, povestiri crochiuri, fabule umoristice sau fanteziste semnate de scriitori contemporani care ilustrează cu succes genul ca: Tudor Mușatescu, Tudor Măinescu, Aurel Baranga...

Insemnări despre arta scrisului, despre geneza unor eroi, unor personaje literare celebre ocupă.

de asemenea, mai multe pagini. Astfel aflăm cum lucrau unii cunoscuți scriitori români ca: Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu, George Bacovia, Ion Minulescu.

În sfîrșit, este greu să surprîndem în câteva rînduri doar conținutul foarte variat al acestui Almanah literar care înnoadă o tradiție după mai bine de cincî deecîni căci, în 1913, a apărut cel de-al doilea „Almanah“ al scriitorilor români, acesta de azi fiind al treilea.

Nu putem uita apoi importanța unui caiet separat al Almanahului — o addenda lirică — însumînd valoroase poeme de Al. Andrișoiu, Ion

Bănuță, Mihai Beniuc, Radu Boureanu, Ion Brad, Ștefan Augustin Doinaș ș.a.

Tot în Almanah, cititorul mai descoperă o anexă interesantă: „Harta muzeografică pe fundal turistic“ a Republicii Socialiste România.

Intr-un cuvînt, această variată și bogată culectare de texte din care nu lipsesc numeroase proze, poeme și chiar scurte piese de teatru aparținînd unor scriitori români contemporani ca și traduceri din cei mai iluștri scriitori străini este o publicație complexă de al cărei veritabil succes nu ne îndoiim.

CONSTANTIN
CRIȘAN

Drumetrie

— Această organizare a sportului sătesc dă desigur latitudinea sportivilor să-și organizeze concursurile lor proprii în modul dorit. Care sînt însă competițiile de amploare în care sînt angrenați sportivii satelor?

— În primul rînd Cupa tineretului de la sate — de vară și de iarnă — (variantele iernală e în plină desfășurare) Crosul tineretului, Cupa recoltei, Concursul popular de șah și altele. Cupa de vară care anul acesta va fi la a doua sa ediție va avea de astă dată și finală pe țară la București între 15—19 august. Va fi o finală de mare amploare ce va reuni circa 5000 de

lizare a tineretului la alte activități. Apoi, în ciuda unor reglementări centrale, nu toți factorii de răspundere din comună pun umărul la bunul mers al mișcării sportive. Există C.A.P.-uri ce alocă sume importante din fondul cultural-social al asociațiilor lor sportive (de ex. Petrești-Satu Mare, cu 10000 lei anul trecut). Dar există și unele unități care dau doar 100—200 lei. La Diosig-Bihor sînt două C.A.P.-uri, iar activitatea sportivă este scîndată, fiecare președinte dorind să sprijine numai pe cooperatorii săi. Se mai întîlnesc în unele comune cazuri de desființare a unor baze sportive, ceea ce este contrar legii.

— Care sînt perspectivele sportului sătesc?

— Prin generalizarea învățămîntului de 10 ani, tinerii vor rămîne mai mult în comună, chiar și după absolvire. Aceștia vor constitui nucleul de bază al sportului sătesc, din care se vor recruta și viitorii performeri. Dorim ca programul competițional al C.N.E.F.S. să reflecte mai îndeaproape structura populației noastre. Deci să conțină și echipe și competiții sătești. Dar în acest sens C.N.E.F.S. trebuie să organizeze în unele comune mari niște centre de inițiere pentru juniorii ce vor deveni miine elita sportului sătesc de performanță. E necesar ca unele fonduri să se îndrepte spre crearea unor săli de sport la școlile rurale. Doar cu activitate, sezonieră e greu să se dezvolte sportul de performanță sătesc.

Esențial ni se pare ca toți factorii din comună să înțeleagă că organizarea activității sportive e o sarcină a lor. Nimeni din afară nu va veni să le conducă activitatea sportivă.

Interviu consemnat de
VI. PANĂ

Sensul schimbărilor

Motto : Dacă ai încerca și ai da ceasul înapoi... cu câțiva ani, cam ce tablou ai regăsi ?

Nu ți se întâmplă câteodată, când ești pândit de inerția obișnuinței, să uiți de sensul și valoarea lucrurilor ?

Celori tineri, care cred că tot ce e acum, a fost de cînd lumea și altora mai vîrstnici care grăbiți nu mai folosesc pentru faptele din jur măsura timpului, le dedicăm aceste rînduri.

Fata a rămas deodată locului, parcă s-ar fi oprit din mers. S-a mirat.

— Nu m-am gândit la asta.

Și totuși muncea ca și acum, și-și primea plata dreaptă de la cooperativa agricolă. Și se măritase și omul ei o stîmă fiindcă așa era legea nouă și așa a rămas.

Și tot în oglinda veche se uita, dar oglinda n-are memorie. Dar schimbările s-au produs și ele se adunau clipă de clipă curgînd spre clipa prezentă.

— ...Și-atunci tot la cîmp lucram, dar nu ca azi. Era un picușor mai greu. Și în fiecare an numărăm pe holdă tot mai multe mașini și simțeam că mi se sloboade brațul și mintea umblă altfel.

I-aș mai putea zice acestei evocări „moment electoral”.

...Era așadar o fată harnică și cinstită. S-a măritat fragedă, și-a văzut de casă, de bărbat și copii, a muncit în echipa ei la cîmp cît doi, a sărit cînd a fost de îndreptat ceva în sat trăgînd după ea toată ceata suratelor.

— Haide fa că-i de vîruiț la școală. Sau : Haideți că-i de săpat la fundația căminului. Nu stați cu mîna la gură. Și-au trecut anii și în conștiința oamenilor din jur s-a depus, stratificîndu-se și devenind tot mai densă, o convingere :

— E cinstită și vrednică fata. Și au propus-o candidată în alegeri. Așa a ajuns Filofteia Grigore, lucrătoare în cîmp la C.A.P. Ciorani, pentru prima oară candidată a Frontului Unității Socialiste. S-a întîlnit cu cei care au propus-o în casa lui Neculai Manolache. 40 de oameni o priveau. Niciodată n-a stat în fața unei adunări. Le-a mulțumit cu niște cuvinte ocazionale, auzite, pentru încrederea acordată. Dar repede au reintrat în climatul lor jărănesc.

— Să trăiești fată și să faci treabă cum ai mai făcut.

— Cum adică bre, cum am mai făcut ? Poate vrei să zici mata, că mai bine ?

● Cineva a realizat la Ciorani un fotomontaj original : un conglomerat de firme comerciale. Se poate citi : farmacie, metalochimice, auto-servire, sifonarie, C.E.C., ziare, cofetărie. Am închis o clipă ochii și am crezut că mă aflu la oraș. Dar au cîntat cocoșii a moină, reamintind că sîntem la țară. Un zeu Mercur modern și-a stabilit la Ciorani o succursală.

● În ultimii ani s-au clădit 900 de case noi. Aceasta înseamnă, cam la două case una nouă. E fracția edilitară a Cioranilor anului 1969.

● Un amănunt topografic : Drumul Sării coborînd spre Dunăre și drumul Olahului venind dinăpre Brăila către Fierbinți, erau cele două mari artere de trafic care brăzdau în vechime Bărăganul. La răspîntea lor s-au așezat Cioranii. Acum se laudă și cu calea turistică internațională care duce spre litoral.

O fată încă tînără, pe care apasă grijile unei gospodării și în curînd cele ale unei circumscripții sîtătești, definea — traducînd totodată ce se petrecea atunci în sufletul ei — unul din marile sensuri ale vieții noastre : înainte și mai sus !

★

— ...Atunci, în vremea de care întrebai dv., mă frămîntau mai mult interesele personale. Voiam să-mi văd copiii cu rost și au trecut anii și i-am văzut. Unul e student, al doilea se înalță și el. Le-au fost de ajutor toate înlesnirile făcute de regim tineretului nostru. Știu sigur că vor ajunge ce și-au propus. Astfel descopăr că multe griji mi-au fost luate de pe suflet, că acesta e un dar al societății noastre și că nu-l pot lăsa fără răspuns.

— Așadar care ți-e grija cea mai mare acum ?
— Să văd cooperativa agricolă de producție dezvoltîndu-se. Anul trecut am înfruntat seceta. Am biruit-o organizînd științific și efortul și baza materială. Cu ani în urmă habar n-aveam de vorba asta. Azi îi știu înțelesul și cînd ne încumetăm să prevedem, curajul de la așa ceva cred

că ne vine. Ce grijă mă mai macină ? Să văd extinsă irigarea. S-a pierdut multă apă în anul de secetă prin absorbție pe canalele de aducțiune. Am pavat cu dale primii 1800 de metri de la priza de apă. Avem ciment în magazie pentru fabricat dale necesare întregii lungimi de 7 km. a canalului. Ca să nu ne coste prea mult am înființat o secție de prefabricate din beton : tuburi, dale și garduri pentru modernizarea comunei. Cum se încălzește începem iureșul...

A vorbit tot timpul despre lucruri vizînd interesul general. Asta-i principala răsturnare din conștiința lui Ilie Vasile, președinte al cooperativei agricole din Cioranii de Sus, petrecută în anii antemergători.

★

Nicolae Stere primarul, e ciorănean, fidel satului în care a deschis ochii, participant la toate

● În 1962, cooperativa de consum a vîndut mărfuri în valoare de 9 milioane lei. Anul trecut, devalorul s-a urcat la 19 346 000 lei. Nu se mai vînd biciclete. Le-a trecut epoca. Sînt în schimb în sat șase autoturisme, 61 de motociclete, 111 motoare. Altă curiozitate : numărul televizoarelor e mai mare cu 116 decît al aparatelor de radio.

● 23 August 1961... Cioranii sînt racordați la sistemul energetic național printr-o simplă, (în aparență) și magnifică — (prin tot ce a precedat gestul) — apăsare de manetă.

● Am aminti vremea cînd aveau o singură moașă bătrînă, plictisită și... foarte empirică, pomenind-o la rubrica „Specialiștii la Ciorani”. Satul numără opt medici, 57 învățători și profesori, 7 ingineri și tehnicieni agronomi.

întîmplările mari și mici, un martor și un cronicar oral. Spune că în urmă cu zece ani mai erau case învelite cu stof. Azi, circa 200 de gospodari schimbă anual casele după criteriul de gust.

— Spre ce elemente de construcție tind ?

— Modelul cu calcan în față, intrarea cu colanade, forma pătrată cu 3 și 4 camere.

În ultimii ani satul a fost prins în cleștii febrei edilitare. Iată ritmul construcțiilor : 1960 — un liceu ; 1963 — complexul comercial ; 1967 — o brutărie modernă ; o fabricuță de prelucrat mentă, electricizarea comunei ; 1968 — căminul cultural.

— Ce anume din viața comunei nu avea cu ani în urmă președintele pe care o are acum, caracterul intens și divers de manifestare ?

— Simțul responsabilității civice. 1800 de cetățeni capi de familie își dau, cu o punctualitate impresionantă, contribuția bănească și în muncă efectivă prestată la înălțarea satului. Din 61 de candidați ai Frontului Unității Socialiste cîți numără Cioranii, 45 sînt din rîndul cetățenilor simpli. Satul își cinstește sătenii, cîtorii săi autentici. E o împrejurare unică în istoria comunei, așezată de sute de ani la drumul cel mare al Sării.

V. TOSO

Țesutul la război, acest străvechi meșteșug, este practicat și în pitoreasca localitate gorjană Stejaru. Orele zilei și însorării le găsesc în fața războaielor, preocupate de nobila strădanie de a zămisi din fire colorate frumuseși neasemuite. Obiectivul aparatului de fotografiat a înregistrat o secvență din munca pasionată a Lilei Teodorescu. Preluînd ștafeta meșteșugului miinilor îndeminate de la mama și bunica sa, ea presară pe roșul covoarelor motive specifice acelor meșteșuguri. Războiul de țesut l-a moștenit de la părinți, iar sucala e veche de peste o sută de ani. Mereu nouă este însă prospețimea modelelor ce ies din miinile sale.

F. Z.



Bătrînul pădurar

Foto : LICĂ IOSIF

DE LA TERME LA TERMOCENTRALĂ

În construcțiile noastre energetice, anul 1969 aprinde încă o stea de primă mărime : termocentrala de 800 MW de la Deva, alimentată cu combustibili inferiori din Valea Jiului. Debutul ei este marcat de darea în exploatare a unui grup de 200 MW — aproximativ cît capacitatea hidrocentralei de pe Argeș. Este un termen de comparație care ne ajută să ne facem lesne o idee despre dimensiunile noii termocentrale de pe Mureș, soră mai tînără, dar nu mai mică, a celei de la Luduș-Iernut.

Așadar, pe stema orașului Deva, alături de scutul lui Decebal și de cetatea de pe dealul din apropiere, s-a gravat în anii noștri încă un însemn : fulgerul de lumină pornit nu din mîna lui Jupiter, ci din aceea a omului deminurg.

Aici, în lumea Mureșului, este implantat și cel mai înalt coș de fum construit în țara noastră : 220 de metri. Din înălțimea lui, ochiul cuprinde această întreagă zonă de un farmec natural deosebit, în care noul agregat energetic se înscrie ca o uriașă peliculă de beton armat.

punct de plecare a păienjeniișului de rețele pe care vor alerga fluviile, tot mai mari ca debit, ale kilowaților.

Mureșul, martor de milenii al istoriei acestor locuri, reflectă în oglinda sa impunătoare construcție. Este locul unde apa descrie un cot amplu și defilează marelui, fără grabă, gata parcă să recepționeze noutățile care îl privesc direct. O parte din apa sa, transformată în vapori, va duce lovind paletele turbinelor și va fi folosită apoi la încălzirea orașului, a fermelor de tip industrial și a serelor unităților agricole de stat și cooperatiste din împrejurimi.

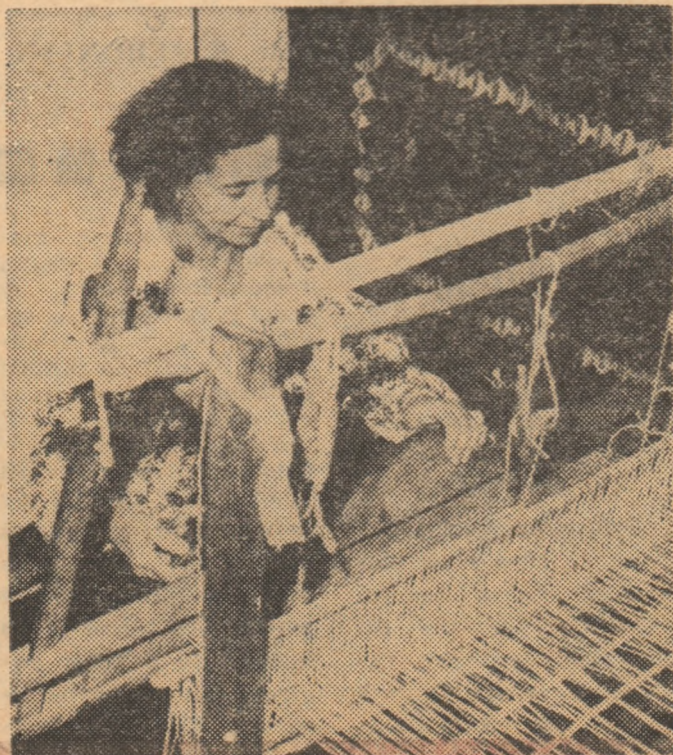
Foarte aproape de verticala de beton a coșului de fum, la construirea căruia s-a înregistrat un avans zilnic de trei metri și jumătate, săpături arheologice de dată relativ recentă dezvăluie tulburătoare vestigii ale civilizației romane în Dacia-felix : un zid de incintă, o arenă circulară, instalații portuare, clădiri și terme prin cotoanele cărora năboiau aburii incinși, șopotea apa. Apa aceluiași Mureș care defilează astăzi pe sub termocentrala de 800 MW.

Vestigii amintite nu sînt altceva decît temeliile și nervurile subpămîntene de piatră ale castrului roman de la Mintia. Documente ale permanenței.

Terme străvechi alături de termocentrala ultramodernă, a cărei intrare în producție marchează un eveniment tehnologic : folosirea cărbunelui inferior rezultat din prepararea cocsului. Mai precis, lumină și căldură la un preț de cost redus, cu cărbune ieftin, prevăzut în cadrul unei acțiuni largi de utilizare economică, rațională a combustibilului.

Sub fulgerul kilowaților, proaspăt însemnat pe stema Devei, culorile peisajului nostru geografic și social capătă o lumină tonifiantă.

N. CULCEA



FORME FARMACEUTICE NOI

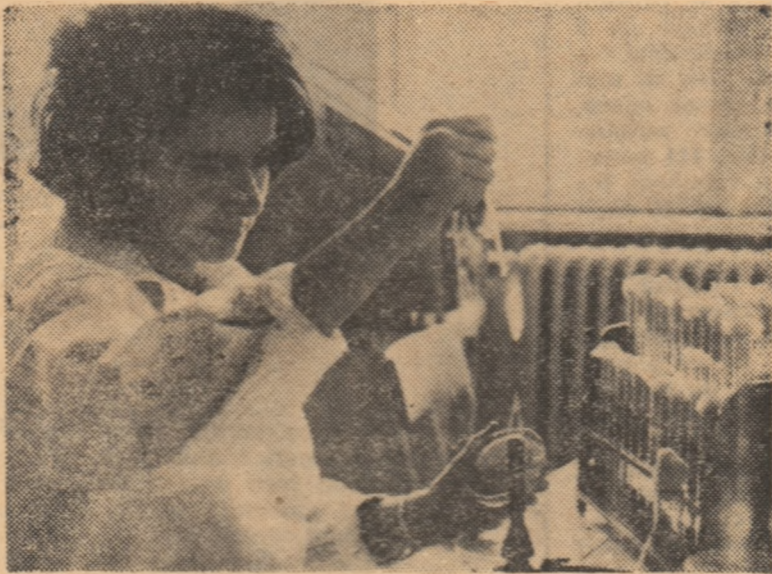
În dorința de a afla ce e nou în Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice, precum și preocuparea specialiștilor pentru asigurarea purității și eficienței medicamentelor destinate marelui public, ne-am adresat mai multor cercetători din cadrul acestui institut.

Transcriem câteva din părerile exprimate.

DR. OLGA BARON

În ultima vreme s-a acordat o atenție deosebită situațiilor complexe de contaminare microbiană a preparatelor de uz oral (tablete, drajeuri) datorate riscului unor infecții digestive de tipul toxi-infecțiilor alimentare. De asemenea, s-a acordat o atenție deosebită modificării în ac-

țivitatea și stabilitatea preparatelor. S-au studiat o serie de produse chimice, produse intermediare precum și materiile prime care au servit la prepararea lor, în vederea stabilirii gradului de contaminare, a măsurilor igienico-sanitare ce se impun la nivelul fabricilor producătoare precum și preconizarea limitelor maxime de germeni.



Dr. Olga Baron stabilește gradul de contaminare al unor preparate

DR. ROSTISLAV VASILIEV

O eficiență deosebită, în asigurarea asistenței cu medicamente de calitate certă, o constituie cercetările întreprinse în institut prin metode fizico-chimice moderne, cum ar fi spectroscopia în infraroșu. Acest fapt a permis în cazul medicamentelor cu molecule complexe și apropiate din punct de vedere structural, dar cu acțiuni diferite (cum sînt produșii steroizi) stabilirea de procedee specifice pentru identificarea lor și a deschiș perspectivei de celării eventualelor impurități care ar proveni din procesele de sinteză.

DR. OCTAVIAN CONTZ

În cadrul lucrărilor de cartare a florei medicinale spontane, echipe de cercetare ale institutului recoltează, în fiecare an, numeroase probe de pe teren care sînt analizate prin mijloacele cele mai moderne. Astfel, uleiul de jneapăn din probele recoltate cu acest prilej a fost supus analizelor prin metoda cromatografiei gazoase. Rezultatele analizelor efectuate au pus în evidență calitatea superioară a acestui ulei. În prezent, uleiul de jneapăn intră în compoziția produsului Renogal, recent realizat în țara noastră și utilizat la terapeutică în litiaza renală și colicele nefritice.

DR. VIORICA FLOREA

Tot în cadrul institutului, un colectiv a imaginat un nou procedeu de preparare a comprimatelor. S-au realizat astfel, atît microimprimare cu antibiotice cît și alte substanțe pentru laboratoarele clinice și epidemiologice. În prezent, această metodă este aplicată în producția pe

scară largă la U.M.B. În continuare, se cercetează completarea gamei și extinderea aplicării la comprimatele medicamentoase cu acțiune prelungită ce sînt în curs de industrializare. Aceste forme farmaceutice noi prezintă multe avantaje terapeutice și economice, fapt pentru care au fost caracterizate ca brevete de invenții, dintre care unele acceptate și peste hotare.

Consemnări de E. ZERONIAN

CE SĂ CITIM

MARILE PORTURI ALE LUMII

Lucrarea cu titlul de mai sus cuprinde o descriere de ansamblu în stil de largă popularizare a marilor porturi din Europa, America de Nord America de Sud, Asia, Africa, (New-York, Londra, Amsterdam, Hamburg, Marsilia, Tokio, Rio de Janeiro, Bombay etc.) cu individualitatea direcțiilor de dezvoltare etc. Autorul,

Cristache Stan, surprinde viața marilor orașe portuare pe diferitele lor coordonate: economie, geografie, politic, istoric.

Urișe aglomerări urbane, în care se împletesc ca într-o imensă pinză de pătânjen căi maritime, feroviare, rutiere și aeriene, marile porturi reprezintă în a-

celași timp uriașe metropole ale lumii, cu un trecut istoric bogat, cu viață industrială, comercială, culturală trepidantă, în care au înflorit civilizațiile apuse, ca și cea actuală.

Numeroase fotografii însoțesc textul lucrării apărută în colecția de popularizare științifică „Orizonturi”, iar prin modul simplu și clar în care a fost scrisă se va bucura de o largă audiență din partea publicului cititor.

Progresele din ultimii ani ale biologiei și medicinei au făcut posibilă o adevărată ofensivă împotriva morții. Reanimarea este în acest front una dintre cele mai importante arme de luptă pentru salvarea bolnavilor gravi. În sensul larg al cuvintului, ea cuprinde o serie întreagă de măsuri care se iau în vederea menținerii vieții, prevenind sau restabilind tulburările și dezechilibrul provocat de boală. Reanimarea este pusă în practică ori de câte ori viața este în pericol, atît în bolile care necesită intervenții chirurgicale, cît și în bolile interne în care sînt vătămate organe vitale.

„ȘASE MINUTE FATALE”

Problema principală care s-a pus specialiștilor a fost prelungirea timpului „morții aparente” în care reanimarea să fie eficace. Mult timp se credea că durata maximă a „morții clinice” (fază primă din procesul morții în care reînvierea la viață mai e posibilă) variază între 4 și 6 minute. Hotarul celor „șase minute fatale”, cum erau denumite de medici, trebuia însă depășit pentru a se putea acționa cu deplin succes.

Experiențe făcute mai întii în Uniunea Sovietică de V. A. Negonski pe maimuțe au dovedit că este posibilă reinsuflețirea animalelor, cînd corpul lor este răcit la 26—32 grade, chiar după 20—30 minute de la moarte! Recent, cercetări americane făcute asupra unor bolnavi de cancer au făcut o descoperire uimitoare. Bolnavi gravi au fost adormiți și așezați într-un pat căptușit cu pungi de gheață, ceea ce a făcut ca temperatura corpului lor să coboare pînă la 32,2 sau 29,4 grade. Pacienții au căzut într-o stare de „moarte aparentă”, fiind menținuți în această situație timp de cinci zile. Ei au fost apoi treziți și nu și-au amintit nimic

REANIMAREA

din această lungă perioadă. Peste cîteva zile, studiul s-a repetat ajungîndu-se în total la 40 de zile de „moarte aparentă”.

În practica chirurgicală, răcirea corporală (hipotermia) este folosită în prezent în mod curent în diferite țări, precum și în țara noastră mai ales pentru efectuarea operațiilor pe inimă. Cercetări românești fă-

survenind moartea clinică. În urma tratamentului făcut, femeia s-a restabilit complet. La un congres medical recent s-a prezentat o statistică a accidentaților din Baltimore și Pittsburgh, în care se arată că din 138 de opriri ale inimii 96 au putut fi reanimare prin masaj cardiac. La Spitalul de urgență din București se folosește o metodă originală de reanimare în care masajul cardiac este asociat cu pomparea oxigenului pur în organism și alte procedee medicale.

Pe lîngă o serie de medicamente care fac parte din „arsenalul” reanimării și a căror simolă înșirare ar ocupa o coloană de revistă, în ultimul timp au luat o mare dezvoltare și aparatele de stimulare electrică a respirației sau a circulației. Astfel de aparate funcționează și la noi în țară, de pildă, la Spitalul „Panduri” din București cu ajutorul acestor aparate se excită nervii care comandă mișcările respiratorii sau cele ale inimii.

O nouă realizare românească în acest domeniu: „defibrilatorul cardiac cu impulsuri repetate” care trimițînd impulsuri electrice în mușchiul cardiac ce pare inert îl repune în funcțiune. Cu acest aparat au fost dotate numeroase spitale din țară și în cei cîteva ani de funcționare eficacitatea sa a fost de sută la sută.

„Moartea — spunea Maxim Gorki — este un fapt care urmează să fie studiat. Și a studia înseamnă a învinge!” Cuvintele marelui scriitor sovietic capătă în zilele noastre o deosebită semnificație în urma progreselor uluitoare înregistrate de oamenii de știință nu numai în domeniul transplantărilor, dar și al reanimării, al readucerii la viață a inimii oprite.

Dr. E. ROȘIANU

● Progrese recente în reanimare ● Cînd imposibilul devine posibil ● Inima înviată...

cute de prof. dr. V. Marinescu, dr. M. Ionescu și dr. E. Păușescu au stabilit că hipotermia protejează organismul de șocul chirurgical și previne accidentele operatorii. Studii minuțioase ale cercetătorilor de la Spitalul „Fundeni” au demonstrat că dacă temperatura corpului este scăzută sub 12 grade se poate realiza o operație a inimii de 60—70 de minute fără nici un pericol pentru organism.

DE 60 DE ORI ÎN MOARTE CLINICĂ

Dar „frigul” nu este singurul aliat al medicinei în lupta cu moartea. Chiar simplul masaj al inimii poate readuce la viață o persoană aflată la granița morții. Nu demult, într-un spital din Belo Horizonte (Brazilia) o femeie în vîrstă de 34 de ani a murit de 60 de ori în decurs de 10 zile, fiind readusă la viață cu ajutorul masajelor pe inimă. Inima femeii a încetat să bată de 60 de ori, de fiecare dată

CE SĂ CITIM

IDEEA DE UNITATE POLITICĂ LA ROMÂNI

În colecția „Orizonturi”, scoasă sub egida Consiliului pentru răspîndirea cunoștințelor culturale-științifice, a apărut broșura „Ideea de unitate politică la români”, — scrisă de A. Răduțiu și P. Teodor.

Lucrarea popularizează acele fapte din istoria poporului român care au exprimat dorința și lupta lui pentru unitate națională. Ideea de unitate, care a evoluat în direcția realizării statului național unitar

român, s-a bizuit — după cum arată autorii — pe unitatea teritoriului, comunitatea vieții economice, unitatea de neam și de limbă, unitatea de cultură etc. Conturîndu-se încă de la apariția istoriografiei în limba română (scrierile cronicarilor), afirmată cu tărie de revoluționarii pașoptiști, ideea de unitate națională se concretizează în actul de la 1 decembrie 1918 — Unirea Transilvaniei cu România.

nu este un „manual de gîndit”, ci autorul arată că arta de a gîndi poate fi ameliorată prin cunoștințele științifice de care dispunem.

Scrisă foarte bine și într-un stil plăcut, lucrarea este o invitație la cultură; putem gîndi mai bine dacă posedăm mai multe cunoștințe și dacă reușim, prin exercițiu, prin muncă, prin creație să integrăm aceste cunoștințe într-o dinamică personală, într-o activitate mintală productivă.

ARTA DE A GÎNDI

Autorul E. Fischbein s-a făcut cunoscut printr-o serie întreagă de lucrări din domeniul psihologiei. Noua sa lucrare „Arta de a gîndi”, apărută în colecția „Orizonturi”,

Concursul „Cele mai frumoase legende”

Dealul Surlari

Dintre materialele sosite la redacție cu mențiunea „Pentru concursul de legende” sînt unele care, din păcate, nu se încadrează în profilul acestui concurs. Unii trimițători — și mai ales copiii — n-au înțeles care sînt cerințele lui, care sînt criteriile de apreciere.

Am primit, de exemplu, scrisori care conțineau răspunsuri de felul: legenda lui Manole, legenda lui Bucur etc. Alți concurenți au copiat poezii și legende ale unor scriitori sau creații populare și le-au prezentat ca fiind ale lor. Alții au enunțat un fapt istoric, fără să-l istorisească pe larg sau fără să-l lege de vreo realitate a satului sau orașului lor. Asemenea materiale nu intră în vederile concursului nostru și, pentru a da posibilitate tuturor doritorilor să participe, facem următoarele precizări:

— Concursul solicită legende legate de anumite locuri.

— Nu sînt luate în considerație legende cunoscute, tipărite sau difuzate la radio; se cer legende inedite, culese de la oamenii mai bătrîni, sau cunoscute în unele hrisoave locale.

De altfel, legendele publicate pînă acum în revista noastră sînt o exemplificare a aplicării acestor cerințe de către concurenții care ni le-au trimis. Reamintim că data de închidere a concursului este 30 aprilie, astfel că, pînă atunci, și cei care n-au respectat condițiile arătate au răgazul să ne trimită noi materiale.

Pe aceeași adresă indicată de noi, Revista Albina, București, Oficiul 33, ne puteți scrie, cerindu-ne lămuriri suplimentare. Așteptăm scrisorile dv., dragi cititori!

A rămas vorbă din bătrîni că marea luptă a fost la Putineiu pe vremea lui Mihai Vodă Viteazul, cînd luară tătarii țara în lung și-o prădară amarnic în vreme de iarnă. Dar vitejii căpitani — Preda și Radu Buzescu — după ce se gîndiră și răzgîndiră, după ce ochii lor de încercați luptători descuseră împrejurimile și văzură cît de prielnice sînt pentru o izbîndă, hotărîră să țină aici piept năvălirii dușmane.

Cît ține partea de miazăzi a satului Putineiu pînă la Gogoșari, era tot o pădure încheiată, încinsă spre răsărit de o vale adîncă, pe matca ei fiind înșirate mori mici de apă, minate de pîriul Gârdoiului, zăgăzuite ici-colo cu girle — vaduri pentru măciniș. Valea aceasta purta numele de Valea Moriștilor. Pe dreapta ei se înălța un deal înalt, împădurit și îmbrățișat de Valea cu Ștevie și Valea Ciuvicii — iar după un ceas de mers, totul se pierdea în cîmp neted — lunca Dunării. Pe acest deal chibzui Preda Buzescu să-și așeze gloatele sale, de unde privirea putea să răzbată zările pînă departe-departee, iar pentru ca să atragă tătarii pe valea Moriștilor, să pună surlari să sune a harță de luptă. Dacă puhoitul dușman ar năzui spre el, apucînd drumul văii, atunci Radu Buzescu, țînînd oastea adăpostită în Valea Ciretului, în spatele satului Putineiu, l-ar izbi fără veste din urmă: și dacă vrăj-

mașii ar ține cale dreaptă spre sat, lupta ar fi tot cu noroc, căzîndu-le drept în coaste.

Desfăcîtură ei și pîlcuri mici, ascunse pe umerii dealurilor, să facă spaimă și neorînduală în trimbele oștirii tătare. N-a trecut mult timp și iscoadele au adus știri că hoarda se apropie și dacă s-a zărit negura lor, au început surlarii să sune și să facă ramăt a ațîțare la harță, atrăgînd spre ei năvălitorii și, cînd nu se aștepta, oastea tătarii fu izbită din față și din spate, tocmai cînd năpădiseră toată valea.

Degeaba se-nvălmășeau tătarii, zbierau și suduiau caii să suie pripoarele dealurilor ca să-și scape viața, că pretutindeni întîlneau sabie, lance, ghioagă și pușcă — pierre și urgie mare — și pirtie mereu lărgită subția și prăpădea hoarda: răzbunarea robiei și a jafurilor de pînă atunci se plătea cu vîrf și îndesat. Puțini dacă au scăpat și aceștia doar prin minune.

Izbînda românilor se prăznuie cu mare bucurie în tabără, dar și cu grija de-a fi în pază pentru că se așteptau la o nouă năvală.

De atunci gura văii Moriștilor se chiamă pînă astăzi **Împuțita** — duhoarea grea a stîrvurilor dăinînd multă vreme după bătălie iar dealul ales de Preda Buzescu pentru surlari își păstrează și acum numele **Dealul Surlari**.

STANCU R. NEDEA

„Carnea lumii vegetale”

În grupul vegetal al ciupercilor, există aproape 100 000 de specii, din care doar cîteva mii sînt comestibile.

Mulți socotesc ciupercile ca fiind puțin hrănitoare. Este o greșeală. Carnea ciupercilor este foarte bogată în proteine ceea ce face să se spună: „carnea lumii vegetale”.

Ciupercile sînt bogate în vitamina B1, B2, PP și foarte mult, în vitamina D. Ele nu conțin zahăr, iar grăsimile sînt foarte puțin, fiind astfel o mîncare preferată de cei ce vor să-și păstreze silueta. Obezii pot să le consume fără teamă că s-ar putea ingrășa, însă, cu o condiție: să fie coapte, fără grăsimi, stropite cu oțet sau zeamă de lămie. De asemenea, fiind sărace în zahăr, pot fi mincate de diabetici, de cei ce suferă de constipație — dar necolitici — deoarece ele conțin un bogat procent de celuloză și, în general, de persoanele care nu au poftă de mîncare.

Fiind indigeste, ciupercile nu sînt recomandate: bătrînilor, copiilor, femeilor însărcinate și celor ce suferă de stomac.

Bogăția lor în proteine le face să fie interzise bolnavilor de rinichi, artriticiilor, hepaticilor sau gutosilor.

Strănutul nu-i „politicos”, da-i... sănătos

Nu-l așa că, nu odată v-ați simțit jenat, cînd, aflîndu-vă într-un grup, n-ați putut stăpîni un strănut zdrăvăn, care, prin... sonoritatea lui a făcut să fiți — pentru cîteva secunde — ținta privirilor celor din jur? Și, totuși, strănutul este un reflex salutar. El ușurează, eliberează, de aceea se pare că... nu strănutăm destul.

Pentru a opri un strănut, atunci cînd îl simți că se apropie, trebuie să prezezi puternic — cu virful degetului — una din nări. Oprirea strănutului este valabilă numai pentru... politete, dar nu și pentru sănătate.

„Un strănut puternic poate preveni un infarct la o persoană predispusă”, spune undeva un medic gerontolog. După o masă copioasă, strănutul ajută digestia, contribuind, prin intermediul sistemului nervos simpatic — la restabilirea circulației sanguine normale.

Vechii greci întrebau pe o scară largă, prafuri provocatoare de strănut pentru tratarea unor boli. Naturalistul Pliniu cel Bătrîn sfătua bolnavii de dureri de cap și sughiț, să strănute, gîdilîndu-și nasul cu un fulg.

La începutul secolului, un francez, doctorul Bonnier, a încercat să lanseze o metodă terapeutică: „simpaticoterapia” care-și propunea să vindece bolnavii excitînd, cu un cuțitaș, anumiți nervi ai mușchilor mucoasei foselor nazale, pentru a acționa astfel asupra nervului simpatic, regulatorul general al organismului.

Un strănut este suficient — uneori — pentru a face să dispară o indispoziție.

Sărurile pe care altă dată le respirau „frumoasele doamne” înainte de a... leșina, nu făceau decît să provoace reflexul salutar: strănutul, pentru ca buna dispoziție să revină.

Iată de ce, celui ce strănută i se potrivește mai bine urarea: „Sănătate!” decît „Noroc!”

MEMBRI ai Cooperativelor Agricole de Producție, SALARIAȚI, PENSIONARI!



Devenind DIFUZORI PROCENTUALI DE CARTE sprijiniți acțiunea de răspîndire a cuvîntului scris la sate și REALIZAȚI VENITURI SUPPLEMENTARE.

COOPERATIVA DE CONSUM vă ACORDĂ o REMIZĂ de 12 la sută în mediul rural și 10 la sută în mediul urban pentru cărțile difuzate.

Înscrierea dobînzilor la unitățile C.E.C.

Unitățile Casei de Economii și Consumațiuni din întreaga țară au început să efectueze înscrierea dobînzilor cuvenite titularilor libretelor de economii cu dobîndă, libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri, libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme pentru sumele păstrate la C.E.C. în anul 1968. Operațiunea se efectuează în tot cursul anului

de către filialele C.E.C. de care depind unitățile ce au emis libretele.

Pentru a evita deplasările, depunătorii cu domiciliul în alte localități decît în cele în care funcționează unitățile C.E.C. la care trebuie să se prezinte pentru înscrierea dobînzilor, pot solicita filialelor și agențiilor C.E.C. trimiterea libretelor de economii la alte unități C.E.C. care sînt în măsură să le înscrie dobînzile. În localitățile în care nu există agenții C.E.C., depunătorii pot solicita înscrierea dobînzilor prin oficiile poștale, care vor trimite libretele de economii unităților C.E.C. ce efectuează asemenea operațiuni.

Datorită faptului că dobînzile acordate de Casa de Economii și Consumațiuni depunătorilor nu se prescriu și se înregistrează cu data de 31 decembrie ca orice depunere, operațiunea de înscriere a acestora în librete se poate efectua oricînd, la prezentarea depunătorilor.

PLIMBARE CU UN ARHEOLOG

Am un prieten în județul Sibiu, care e un pasionat arheolog. Zilele trecute mi-a propus o plimbare prin diferite comune ca să-mi arate ce bogății există în pământul acestui județ. Ștind că nu e nici vinător, nici pescar, ci arheolog, l-am crezut și am acceptat bucuros plimbarea.

— Mai întâi, mi-a spus amicul, ca să te pun în temă, hai la un restaurant.

Gândindu-mă că vrea să mă inițieze, să-mi explice, l-am urmat. După ce ne-am așezat la masă, în loc să-l cheme pe ospătar, văd că-l cheamă pe unul cu vioara. Îi suflă ceva la ureche și numa' ce începe scripcarul să-i zică o cântare: „Aoleu zac, și-aolică zac...”

Începuse să mă îngrijoreze starea sănătății prietenului meu. El însă m-a liniștit:

— Am vrut să te pun în atmosferă și acum hai pe teren, să vezi ce zace în pământ.

Ne-am suit în mașina lui, care seamăna cu un autoturism obișnuit dar, după cîte mi-a explicat, îl adaptase pentru circulația subpămînteană. A apăsător pe o pedală și într-adevăr, ne-am trezit în bezna gleei strămoșești. Punind motorul în funcțiune, în cîteva minute ne-am îndepărtat de oraș. La un moment dat o grămadă de bolovani ne-au împiedicat să mai înaintăm.

— Ce-i aici? a întrebat profanul, adică eu.

— E terenul cooperativei agricole

din Șelimbăr, mi-a răspuns competentul, adică el.

— Și bolovanii?

— Este sfecla de zahăr nerecoltată. Se întinde pe 40 de hectare. E greu de trecut pe aici, mai bine s-o cotim spre Mihăileni.

Ajunși acolo, am constatat că drumul subpămîntean era plin de pietriș. Exprimindu-mi gândul, prietenul m-a lămurit:

— Nu-i pietriș. Sînt cartofii de pe cele 10 hectare nerecoltate. Mai încolo, o să întilnim și sfecla aflată și la ora asta tot în zona mea arheologică.

— M-am lămurit ce bogăție zace sub pămînt. Să ieșim la lumină ca să putem circula mai bine.

Mi-a zîmbit și a apăsător pe o altă pedală care ne-a scos la lumină. Dar de circulat mai bine, nici vorbă. Eram pe terenul cooperativei agricole Boian și cocenii care se întindeau pe multe hectare ne barau calea.

Intorși la Sibiu, i-am cerut să mă ducă la restaurantul de unde pleaserăm. L-am chemat pe ospătar și i-am comandat o mămăligă, o porție mare de cartofi și o cafea cu foarte mult zahăr. Ne-a servit, dar sînt sigur că nici unul din produsele consumate nu aparțineau cooperativei agricole prin care trecuserăm. Poate doar... cafeaua.

ANDREI CROITORU



Întîlnire

Foto: GH. VINȚILA

F O I L E T O Z



De aproape un sfert de secol, comuna Zetea, județul Harghita, și-a legat numele de cititoria originilor neamului. Ruinele cetății dacice de odinioară, odată descoperite, au scos la lumină fragmente de ceramică, vestigii ale unei autentice măiestrii milenare. Pe lângă inițiativa alăturării monografiei comunei, întele-

Semnificația unui muzeu

lectualii din Zetea au luat hotărîrea să înființeze un muzeu în incinta liceului din localitate. Rînd pe rînd s-au aliniat în camera destinată evocării trecutului comunei unelte din neolitic. La loc de cinste au fost rînduite bucățile de ceramică pictate sobru, grav, de mîinile strămoșilor. În apropierea lor, ceramica de Corund, continuatoarea a tradiției dacilor, aduce peste veacuri mărturia artei populare care cîștigă în finețe și poezie o dată cu scurgerea anilor, truda primilor meșteri devenind în perspectiva vremii talent și desăvîșire.

Obiectele etnografice de port păstrează coordonata fundamentală a ilor și fetelor strămo-

șești, alternanța de alb-negru definind linia de sobrietate specifică. Obiectele de uz casnic prezentate dezvăluie, deopotrivă, evoluția civilizației materiale autoluate sub raportul laturii sale celei mai întime.

În ansamblu, muzeul înființat cu concursul cadrelor didactice și elevilor liceului Zetea constituie un prețios exemplu pentru localitățile cu vechi tradiții. Am dori ca inițiativa celor din Zetea să rodească pretutindeni, unde trecutul și prezentul își dau mîna la fîurirea unui profil cultural autentic, pentru îmbogățirea zestrei de frumuseți a patriei.

M. ȘTEFĂNESCU

CURIOZITĂȚI

MONUMENTELE CARTOFULUI

La început, cartoful nu a fost înțeles decît prea puțin ca hrană. Cu timpul însă a fost apreciat și oamenii, recunoscători, au înălțat în cinstea lui trei monumente. Două dintre ele — farmacistului militar Antoine Augustin Parmentier, care a răspîndit cartoful în Franța: unul în apropierea Parisului, acolo unde a fost sădit prima dată cartoful, iar al doilea — în locul nașterii lui Parmentier, în orașul Montdidier. Pe o parte a monumentului de la Mont-

didier este sădită inscripția: „Binefăcătorului omenirii”, pe cealaltă parte sînt scrise cuvintele adresate lui Parmentier de Ludovic al XVI-lea: „Crede-mă, va veni timpul cînd Franța îți va fi recunoscătoare că d-ta ai dat această piine oamenilor flămînzii”.

Al treilea monument, în chip de stîncă, a fost ridicat în Germania, în orașul Harzburg, din R.F.G. Pe el se poate citi inscripția: „Aici, în anul 1748, a fost făcută prima experiență de cultivare a cartofului”.

PASĂREA — CURCUBEU

În pădurile Africii tropicale trăiește pasărea numită „turaco”, asemănătoare porumbelului nostru. Penajul ei are culorile curcubeului, dar, în clipa cînd pasărea este plouată, acest curcubeu dispare, dizolvîndu-se parcă în stropii de apă. Însă, la două-trei zile după ce se usucă, turaco își recapătă coloriiul ei de basm.



CÎNTEC — REBUS

Explicația desenului a părut în numărul trecut: „Cînd eram pe Ialomița”

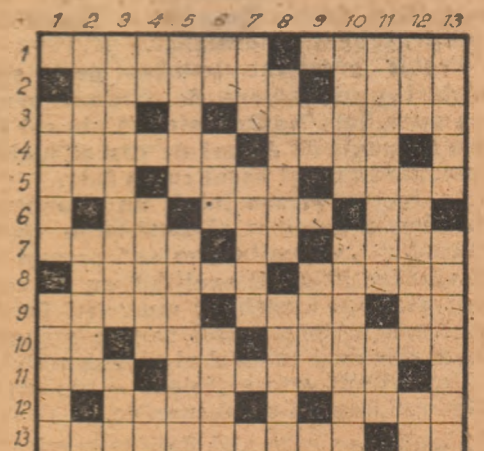
CAPITALE

ORIZONTAL: 1. VENEZUELA — NIGERIA 2. ISRAEL — PERU 3. Localitate în Algeria — BIRMANIA 4. TURCIA — Mă duc 5. Riu în Pakistan — NORVEGIA — ITALIA 6. Miez de noapte. — Stat — Sodiu 7. Serisoare — 3,14 — Orașel în Norvegia 8. R. P. ALBANIA — Sfîrșit 9. R. P. CHINEZĂ — Comună în Italia — Cuiete 10. Radu Nicolau — Calapod — Degoritoare 11. Cai dobrogeni — IRAN 12. Nitrogen — Toți (Mold.) 13. ETIOPIA — Bold.

VERTICAL: 1. SENEGAL — R. S. CEHOSLOVACĂ 2. GRECIA — Cu băgare de seamă 3. ISLANDA — Infern 4. Cate de mijloc. — FRANȚA — Perioadă de timp 5. R. A. U. — Teafăr 6. Avocat (abr.) — Acest (non.) — Categorie 7. Rînd — BOLIVIA 8. Aburi — Imobilizează oasele fracturate 9. Nicolea Lungu — Adaos 10. ALGERIA — Protejează 11. Tablou celebru de Leonardo da Vinci — Prenume feminin 12. Prefix — SPANIA — Pronume 13. REPUBLICA ARABĂ YEMEN — Cu privire la atletism.

Cuvinte rare: DEY, KAJ, ADDA, ZAPA, OMO.

ADAM STOICA



M. IORGULESCU

Interviu cu Irina Petrescu

Fără îndoială Irina Petrescu este, azi un nume reprezentativ pentru cinematografia noastră. De-a lungul unei cariere artistice de pe al cărei traiect nu lipsesc succesele de prestigiu (Valurile Dunării, Străinul, Duminică la ora 6), ea a parcurs un drum mereu ascendent. Nu peste multă vreme, spectatorii o vor revedea într-un nou film românesc, Răutăciosul adolescent. În legătură cu acest eveniment, am solicitat-o pe populara și talentata actriță să ne mărturisească.

— Va fi Răutăciosul adolescent unul dintre filmele de la care se aș-

teaptă o remontare a cinematografeii noastre sau va fi continuat șirul insatisfacțiilor de anul trecut?

— Sînt convinsă că va fi un film bun, mai bine spus, că este un film bun. Nu e o capodoperă, dar putem

oare să avem pretenția de a produce capodoperă cînd ne lipsesc încă filmele de valoare medie? „Capodoperele” (eu nu cred, de altfel, în ele!) nu pot veni pe un teren gol. E necesar ca publicul să fie pregătit pentru a le recepta. Revenind, Răutăciosul adolescent mi se pare a fi un film de categoria celor care pot contribui la o re-apropiere a spectatorilor de filmul românesc. Garantează atît prestigiuul scriitorului Nicolae Breban, autorul scenariului, cit și faptul că regia îi aparține lui Gheorghe Vitanidis. Mai mult, Răutăciosul adolescent este un film de actualitate, axat pe o problematică acut contemporană — responsabilitatea morală a omului. Publicul nostru avea dreptul, și încă de multă vreme, să i se ofere un film care să rupă cu „tradiția” insucceselor în serie. N-au lipsit nici din cariera mea rolurile din filme mai slabe dar, recunosc, în majoritatea covârșitoare a cazurilor am avut norocul de a juca în filme bune. Amintesc, aici Valurile Dunării — creație de mare sinceritate, și uluitoarea experiență care a fost colaborarea cu regizorul Lucian Pintilie pentru Duminică la ora 6.



Gr. Toader scrie:
Albina Fronta
„suspiciu și melancolie
mea;
Irina Petrescu